

MISSIV
GÄVLE, 2018-06-26
DNR 109-2018-5255

Till
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

För kännedom:
Finansdepartementet

Framställan - Hög tid för öppna geodata från Lantmäteriet

Geodatarådet anser att det är av stor vikt för Sverige att Lantmäteriets geografiska data (geodata) blir öppna data, dvs. avgiftsfria och möjliga att använda och sprida utan begränsningar.

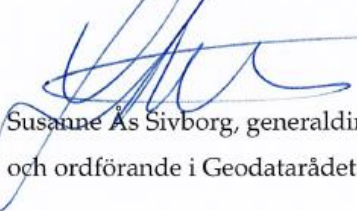
En ny finansieringsmodell för Lantmäteriets geodata bidrar till snabbare digitalisering och effektivisering av offentlig förvaltning, innovation och nya arbetstillfällen, minskar negativ miljöpåverkan och bättre förutsättningar att rädda liv och egendom.

Vi vill specifikt uppmärksamma två aktuella områden där effekten skulle bli såväl betydande som omedelbar:

- Öppna geodata underlättar i regeringsuppdrag Lantmäteriet fått inom ramen för att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess.
- Enligt betänkandet i 112-utredningen skulle öppna data även underlätta högst väsentligt för blåljusaktörerna.

Ledamöter i Lantmäteriets Geodataråd vill här gemensamt uppmärksamma regeringen på behovet av en ny finansieringsmodell för Lantmäteriets verksamhet med grundläggande geodata, enligt bifogad skrivelse.

För Geodatarådet

Susanne Ås Sivborg, generaldirektör Lantmäteriet
och ordförande i Geodatarådet

Hög tid för öppna geodata från Lantmäteriet

Geodatarådet anser att det är av stor vikt för Sverige att Lantmäteriets geografiska data (geodata) snarast blir öppna data.

Geodatarådet påtalade i en tidigare skrivelse till regeringen i juni 2016 - att en ny finansieringsmodell för Lantmäteriets geodata skulle leda till snabbare digitalisering och effektivisering av offentlig förvaltning, innovation och nya arbetstillfällen, minskad negativ miljöpåverkan och bättre förutsättningar att rädda liv och egendom. Behovet av öppna geodata har sedan dess tydliggjorts inom flera områden.

Regeringen uttryckte i direktiven till 112-utredningen¹ att det är mycket viktigt att hjälporganen och den nationella alarmeringsfunktionen har tillgång till kartor och annan grundläggande geodata av hög kvalitet, liksom att det är av stor betydelse att alla aktörer vid en nödsituation använder samma referenssystem för att beskriva det geografiska läget.² I utredningens betänkande framgår det också tydligt att tillgången till öppna geodata är högst väsentligt för blåljusaktörernas arbete vilket Geodatarådet helt står bakom.

I uppdraget till Lantmäteriet att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess³ finns beskrivet: *”ett nationellt tillgängliggörande av geodata skulle bidra till digitaliseringen, bland annat genom att kommuner och andra aktörer inom samhällsbyggnadsbranschen skulle kunna få direkt tillgång till aktuell och uppdaterad geodata, utan att behöva ansluta sig till ett flertal olika digitala tjänster och lösningar.”* För att inte sätta hinder för hur aktörerna inom samhällsbyggnadsbranschen kan använda och dela geodata, som de får tillgång till genom ett nationellt tillgängliggörande, behövs öppna geodata.

Geodatarådet är sammansatt med representanter från 15 myndigheter som tillsammans arbetar med att utveckla nyttan av geodata i samhällsutvecklingen. I det sammanhanget vill vi spegla vikten av öppna data med följande röster.

Susanne Ås Sivborg, GD, Lantmäteriet:

- Öppna geodata ger näringslivet nya möjligheter. Företag kan driva sin verksamhet mer effektivt och nyföretagande stimuleras när insteget för att skapa olika tjänster på geodata blir enklare. Företag i Sverige behöver samma förutsättningar till utveckling och konkurrenskraft som företagen i andra ledande IT-nationer där geodata sedan länge är öppna.

¹ (Ju 2016:03)

² En nationell alarmeringstjänst – för snabba, säkra och effektiva hjälpinsatser, SOU 2018:28, s

³ 519-2018/2889

Anders Sjelvgren, GD, Boverket:

- Långa ledtider i plan- och byggprocesserna kan kortas om alla aktörer, inklusive konsulter och underentreprenörer, har en gemensam lägesbild genom tillgång till enhetliga geodata. Det skulle ge bättre beslut och mindre administration. Därför behövs öppna geodata från Lantmäteriet.

Anna Bertilsson, fastighets- och gatudirektör, Malmö stad:

- Med öppna geodata kan den offentliga sektorn utveckla bättre e-tjänster, förbättra service samt bidra till ökad transparens och medborgardialog, inte minst i samhällsbyggnadsprocesserna. Med hjälp av flygfoton, höjddata och kartor från Lantmäteriet möjliggör vi en tydligare, enklare och effektivare förvaltning.

Undertecknande ledamöter i Lantmäteriets geodataråd vill här gemensamt uppmärksamma på behovet av en ny finansieringsmodell för Lantmäteriets verksamhet med grundläggande geodata.

Patrik André, Skogsstyrelsen

Niklas Andrén, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB),

Anna Bertilsson, Malmö stad

Ann-Sofie Eriksson, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

Bengt Falemo, Länsstyrelsen i Värmlands län

Johanna Fältström, Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut (SMHI)

Anna Gabrielsson, Trafikverket

Marie Haldorson, Statistiska centralbyrån (SCB)

Johan Löwenadler Davidsson, Havs-och Vattenmyndigheten

Anna Otmalm, Naturvårdsverket

Håkan Olsson, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)

Göran Persson, Boverket

Lars-Kristian Stölen, Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Patrik Wiberg, Sjöfartsverket

Susanne Ås Sivborg, Lantmäteriet, ordförande i Geodatarådet

Lantmäteriets geodata finansieras i dag till cirka 70 procent av avgifter och användningen är därför omgärdad av begränsande villkor för vidare spridning och delning. Villkoren hindrar i många fall myndigheter, organisationer, företag och medborgare att använda det mest aktuella och högkvalitativa datat från Lantmäteriet. Genom att ersätta avgifter med ett årligt anslag om cirka 140 miljoner kronor kan Lantmäteriets samtliga kartprodukter, geometriskt korrigerade flygbilder, höjddata samt information om fastighetsgränser, fastighetsbeteckningar, byggnader och adresser göras avgiftsfria och möjliga att använda och utan begränsningar. I samtliga fall är det produkter och information som har genomgått säkerhetsgranskning.

Lantmäteriet kartlade på regeringens uppdrag under 2016 och 2017 effekterna av öppna geodata och dess konsekvenser i form av intäkter och kostnader. I kartläggningen konstaterades att öppna geodata skulle leda till stor nytta för samhället, vilket även bekräftades i en forskningsstudie från Handelshögskolan. I studien framgår att öppna geodata från Lantmäteriet, lågt räknat, ger direkta samhällsvinster på omkring 200 miljoner kronor, samt att potentialen till en större ekonomisk utväxling är betydande och i mångmiljardklassen.